

Dr. Ing. Zdeněk Chromý

„Seznamte se, prosím...“

Houba *Colletotrichum trichellum* – původce antraknózy břečťanu

Houba *Colletotrichum trichellum* je původcem antraknózy, listové skvrnitosti břečťanu, která je poměrně rozšířenou chorobou břečťanu popínavého a jeho kultivarů. Svým působením snižuje zejména estetickou hodnotu pěstovaných rostlin.

Houba *Colletotrichum trichellum* (syn. *Amerosporium trichellum*, *Sphaeria trichella*, *Vermicularia trichella*) taxonomicky náleží do kmene Ascomycota (houby vřeckovýtrusné), podkmene Pezizomycotina, třídy Sordariomycetes, řádu Phyllachores a čeledi Glomerellaceae. Rod *Colletotrichum* (hladkoplodka), který zahrnuje nejméně 40 známých fytopatogenních druhů hub včetně druhu *C. trichellum*, stanovil v roce 1831 český mykolog August Carl Joseph Corda. Hostitelský okruh patogena je poměrně úzký, protože do něj patří

břečťan popínavý (*Hedera helix*) a jeho kultivary. Odborná literatura též bez dalšího upřesnění uvádí jako hostitelskou rostlinu řemenatku červenou neboli klívii (*Clivia miniata*), která je velmi oblíbenou pokojovou rostlinou.

Biologie a symptomy výskytu patogena

Silnější výskyt skvrnitosti listů, ojediněle i stonků, bývá pozorován koncem vegetace a zejména na jaře, ještě před vyrašením nových listů. V porostech, které jsou zavlažovány postřikovači, může být

výskyt patogena celoroční. Napadení se projevuje na listových čepelích popelavě hnědými, kruhovitými až nepravidelnými, mírně propadlými skvrnami, které většinou ve střední části zasychají a praskají. Postupně se pak tyto skvrny slévají ve větší plochy. U silně napadených rostlin tyto skvrny zaujímají podstatnou část čepele, což může způsobit postupné odumírání listů. Na řapících a stoncích se tvoří nekrotické proužky, které postupně zahnívají.

Houba *C. trichellum* přezimuje v infikovaném pletivu rostlin, především na

napadeném listu, ve hnědých až hnědočerných suchých skvrnách, které se většinou slévají ve větší plochy. Na těchto skvrnách vyrůstají plodnice anamorfního stadia nazývané acervuli, které produkují masu slizem obalených nitovitých konidií (nepohlavních spor houby). Konidie po vyklíčení pronikají tkání hostitelské rostliny pomocí specializované hyfy (apresoria) a postupně tuto tkáň napadají. Acervuli jsou černého zbarvení, se štětinatým povrchem, o velikosti do 0,1 mm v průměru a jsou koncentricky uspořádané. Konidie jsou srovnatelného tvaru, průhledné, o velikosti 15–25 x 4–6 µm.

Záměna patogena je možná s některými dalšími původci listových skvrnitostí břečťanu, jako jsou např. houby *Phyllosticta concentrica* a *Sphaceloma hederaceae*. Protože symptomy napadení uvedenými patogeny jsou snadno zaměnitelné, doporučuje se mikroskopická determinace pro jejich přesnou a bezchybnou diagnostiku.

Způsoby šíření patogena a možnosti ochrany

Břečťan popínavý a jeho kultivary jsou hojně pěstovány jako stálezelené rostliny, ať už jako půdopokryvné rostliny pod stromy a na dalších místech, kde je obtížné udržovat trávníky nebo jako dekorativní rostliny na stěnách, skalách a jiných drsných površích či na konstrukcích z různých materiálů. Antraknóza břečťanu se vyskytuje v posledních letech poměrně často, a to především na trvalých stanovištích, v zahradách a okrasné zeleni. U školkařského materiálu jsou výskyt této choroby pozorovány ojediněle.

Břečťan popínavý je dekorativní i svým květenstvím (Foto H. Zell)

Spory houby mohou být z infikovaných rostlin nebo odumřelých zbytků rostlin lokálně rozšiřovány závlahovou vodou, smyvem deště či deštěm doprovázeným větrem na rostliny zdravé. Na delší vzdálenosti se patogen může šířit přesunem napadených hostitelských rostlin určených k dalšímu pěstování.

Doporučených opatření vedoucích k eliminaci šíření patogena je celá řada. Především je nezbytné používat k pěstování zdravý množitelský materiál, bez přítomnosti chorob. Volba vhodného kultivaru břečťanu může též hrát svoji roli, jelikož u některých kultivarů (např. Gold Dust, Green Feather, Shamrock) je zmiňována menší vnímavost vůči antraknóze. Části rostlin napadené antraknózou by se měly odstraňovat a likvidovat. Velmi brzy zjara je důležité odstranit odumřelé listy a stonky rostlin, než začnou rašit listy nové.

Během vegetace se doporučuje pravidelné prořezávání rostlin, aby se zabránilo jejich hustému růstu a zároveň dlouhodobějšímu ovlhčení porostů. Rostliny by se měly zalévat brzy během dne, aby

Rostlina břečťanu infikovaná houbou *Colletotrichum trichellum* (Foto N. Mattson)

k vyschnutí porostů došlo ještě před večerem. Závlaha by měla být rovnoměrná (ne nadměrná), prováděná přímo k rostlinám, a ne postřikem na listy, což by podporovalo další šíření této choroby.

Pokud se již v předešlých letech vyskytovaly v místě pěstování na rostlinách příznaky antraknózy, je možné aplikovat fungicidní přípravky registrované proti listovému skvrnitostem dřevin, a to v in-

tervalech 14 dnů po objevení prvních symptomů choroby.

Text

Dr. Ing. Zdeněk Chromý,
ÚKZÚZ Brno

Rostlina břečťanu popínavého s nezralými plody (Foto R. Griffith)

ČSOB
*jdeme vám
naproti*

Udržitelnost je pro finanční skupinu
základem firemní filozofie a obrovskou
příležitostí k pozitivní společenské
změně, ke které chce aktivně
přispět.

trvaleudrzitelnezemedelstvi.cz

